

SPRAWOZDANIE
KOMISJI OCHRONY PRZYRODY ZG PTTK
za XVIII kadencję
w okresie od 15.02.2014 -17.02.2018

1. Skład Komisji

Komisja Ochrony Przyrody ZG PTTK wybrana podczas Krajowej Konferencji Ochrony Przyrody w dniu 15.02.2014 r. w Warszawie na okres XVII kadencji działała w niezmiennym 9 osobowym składzie.

Andrzej Wąsikowski	- przewodniczący
Małgorzata Ciosmak	- I wiceprzewodnicząca
Andrzej Grygoruk	- II wiceprzewodniczący
Sergiusz Borecki	- sekretarz
Grażyna Biernat	- członek
Elżbieta Kemnitz	- członek
Ewa Turek	- członek
Maciej Matoń	- członek
Włodzimierz Pucek	- członek

2. Działalność Komisji

Komisja w kadencji odbyła 12 posiedzeń.

- 2014 r. - 4 posiedzenia w dniach: 5.04. 10.05. i 11.10 (Warszawa) oraz, 8.06. (Puławy),
- 2015 r. - 3 posiedzenia w dniach: 14.02. i 14.11 (Warszawa) oraz 9.05. (Powsin),
- 2016 r. - 2 posiedzenia w dniach: 6.02. i 9.04(Warszawa),
- 2017 r. - 3 posiedzenia w dniach: 11.02, 8.04 i 14.10(Warszawa)

Frekwencja wynosiła 75%

Kol. Wąsikowski i Pucek - (100%). Kol. Grygoruk, Kemnitz i Matoń (83%) absencja w 2 posiedzeniach, Biernat (75%) w 3 posiedzeniach, Borecki (66%) nieobecny na 4 posiedzeniach, Turek (50%) nieobecna na 6 a Kol. Ciosmak (33%) nieobecna na 8 spotkaniach.

Ogółem Komisja podjęła 53 uchwały (2014r - 14, 2015- 15, 2016 -12 i w 2017 - 12). (*Uchwały stanowią załącznik Nr.1 do niniejszego sprawozdania*).

Podstawę działalności Komisji determinowały sugestie, postulaty i wnioski zgłaszane przez naszych działaczy podczas bezpośrednich kontaktów jak również i te wynikające z otrzymywanej korespondencji.

W trakcie posiedzeń KOP ZG PTTK rozpatrywała różnorodne zagadnienia. Między innymi zajmowała się:

- opracowaniem Regulaminu nowej odznaki adresowanej do dzieci i młodzieży „Tropiciel Przyrody”,
- nowelizacją Regulaminu odznaki „Turysta Przyrodnik”,
- mediacjami w sprawie kolportażu książeczek i odznak po możliwie jak najniższych cenach,
- zatwierdzeniem i aktualizacją wykazu referatów weryfikacyjnych odznak przyrodniczych,
- organizacją Ogólnopolskich Zlotów Turystów Przyrodników,
- szkoleniem kadry programowej w PTTK.
- nadawaniem uprawnień Instruktorów Ochrony Przyrody (IOP) i zmianą egzaminacyjnych pytań testowych dla kandydatów na IOP,
- opracowaniem koncepcji internetowego poradnika dla kandydatów na IOP,
- opracowaniem wykazu IOP w Oddziałach PTTK,
- tworzeniem regionalnej bazy pytań egzaminacyjnych (działacze opracowali zestawy pytań z terenu województw: podkarpackiego, pomorskiego, opolskiego i świętokrzyskiego).
- nawiązano współpracę z Komisją Przewodniczą ZG PTTK,
- przeprowadzono analizę druków sprawozdań rocznych,
- prowadzeniem strony internetowej i kroniki KOP ZG PTTK
- rozpatrywaniem propozycji odznaczeń, dyplomów dla działaczy terenowych,

3.0. Stan organizacyjny

w latach 2014 - 2017

	2014	2015	2016	2017
Komisje OP	54/79/421	57/82/ 433	58/83/414	61
Kluby przyrodnicze	6/6/213	8/7/ 228	8/7/ 248	9
Instruktorzy Ochrony Przyrody PTTK	352/421	375/465	424/506	467
ilość kursów/ilość osób	4/53	3/41		
Opiekunowie Przyrody PTTK	455	418	376	
Ilość kursów/ Ilość osób	0	0	4/71	
Referaty weryfikacyjne	86	90	92	94

Dane z TK-O - czcionka czerwona

3.1. Oddziałowe Komisje Ochrony Przyrody

W kadencji utworzono 8 Oddziałowych Komisji Ochrony Przyrody:

- w 2014 r. 2 przy O/ PTTK: "Ziemi Tarnowskiej" w Tarnowie oraz "Mazowsze" w Warszawie.
- w 2015 r. 2 przy O/ PTTK: Pałuckim w Żninie i Kozienicach. (w 2015 r w TK-O ujęto KOP ZG PTTK).
- w 2016 r. 1 przy O/ PTTK: Środowiskowym Poznań - Nowe Miasto im. Franciszka Jaśkowiaka
- w 2017 r. 3 przy O/ PTTK: we Włodawie, Turku i im. S. Lachowicza w Bytomiu.

	2014	2015	2016	2017
Oddziałowe Komisje Ochrony Przyrody	54/79	57/ 82	58/83	61/

Kolorem czerwonym dane wykazane w TK - O

Analizując sprawozdania TK - O zauważalne są znaczne rozbieżności między przekazywanymi przez Oddziały informacjami i posiadanymi przez nas rejestrami.

3.2. Kluby Przyrodnicze

W kadencji powstały 3 kluby. W dniu 8.01.2015 r. utworzony został drugi w Polsce Klub Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK przy O/ Międzyszkolnym PTTK w Starachowicach, liczący aktualnie 28 IOP. W dniu 13.05.2015 r. Zarząd Regionalnego O/ PTTK Śląska Opolskiego w Opolu powołał do życia Opolski Klub Przyrodników „BOLKO”. Kolejny Klub Turystów Przyrodników „PASIKONIK” powstał w dniu 28.06.2017r. przy O/ PTTK Łódź - Polesie im. prof. Jana Dylaka w Łodzi. Ponadto istnieją Kluby Przyrodnicze przy O/ PTTK: Wojskowym w Chełmie, Miejskim w Lublinie, „Mazowsze” w Warszawie, Żyrardowie, Regionalnym O/ PTTK w Gdańsku i Klub Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK przy O/ Świętokrzyskim PTTK w Kielcach.

	2014	2015	2016	2017
Kluby przyrodnicze/członków	6/6/ 213	8/7/228	8/7/248	9

Kolorem czerwonym dane wykazane w TK - O

3.3. Kadra programowa.

Kadrą programową w naszym Towarzystwie są Instruktorzy Ochrony Przyrody PTTK i Opiekunowie Przyrody PTTK.

Instruktorzy Ochrony Przyrody PTTK (IOP)

	2014	2015	2016	2017
Instruktorzy Ochrony Przyrody PTTK	352/ 421 375/465	424/506	467	
ilość kursów/ilość osób	4/53	3/41		

Kolorem czerwonym dane wykazane w TK-O

Tabela jest niepełna z racji spływania sprawozdań z opóźnieniem W latach 2014r. - 2017 uprawnienia uzyskali Koleżanki i Koledzy z 16 Oddziałów PTTK w których dotychczas nie było IOP. Uprawnienia uzyskano w Oddziałach: Zachodniopomorskim w Szczecinie, Przewodnickim im. Stefana Dubyny w Malborku, Międzyuczelnianym w Poznaniu, "Ziemi Gnieźnieńskiej" w Gnieźnie. im. A. Patkowskiego w Sandomierzu, im. dr M. Orłowicza w Przemyślu, Wędrowiec w Zabrze, "Babiogórskim" w Żywcu, "Łucznicz" w Radomiu w Sieradzu, Opocznie, Turku, Jarocinie, Jaworznie, Radzynie Podlaskim i Zduńskiej Woli.

Na początku kadencji w rejestrze KOP ZG PTTK było 352 IOP a na koniec kadencji odnotowaliśmy zaś 467. Wzrost IOP o 115 zawdzięczać należy Oddziałom PTTK organizującym szkolenia dla kandydatów na IOP, niejednokrotnie o charakterze ponadregionalnym. Prowadziły je między innymi Oddziały w Żarnowie,

Międzyszkolny w Starachowicach, Miejski w Lublinie, w Rzeszowie i im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu.

Według opracowanego wykazu Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK najliczniejsze grupy IOP znajdują się w Oddziałach PTTK: Międzyszkolnym w Starachowicach (28), w Żarnowie (27), Świętokrzyskim w Kielcach (24), Miejskim w Lublinie (21), Międzyuczelnianym w Warszawie (20). Po 17 IOP mają Oddziały: Wrocław - Fabryczna im. Witolda Precicza we Wrocławiu, Regionalny w Gdańsku im. Mariana Czyżewskiego, 13 IOP jest w Miejskim im. Mariana Sydowa w Toruniu i im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu. Po 11 Instruktorów mają natomiast Oddziały "Podbeskidzie" w Bielsku-Białej i im. Stefana Lachowicza w Bytomiu - 11.

Wielu IOP działa od wielu lat i KOP ZG PTTK analizując ich dokonania nadała w XVIII kadencji 29 tytułów Honorowego Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK dla zasłużonych Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK. Tytuły otrzymali Koleżanki i Koledzy reprezentujący Oddziały PTTK: Wrocław-Fabryczna im. Witolda Precicza we Wrocławiu, Wojskowy w Chełmie, "Pogórze Izerskie" w Lubaniu Śląskim, Miejski w Lublinie, im. C. Ratajskiego w Luboniu, im. ks. dr. ppłk. Wł. Łęgi w Grudziądzu, "Zagłębie Miedziowe" w Lubinie, Ostrowie Wielkopolskim, "Podbeskidzie" Bielsko-Białą, Łódź-Polesie im. J. Dylika w Łodzi, "Łódzki" im. J. Czeraszkiwicz w Łodzi, Regionalny Śląska Opolskiego w Opolu, "Beskid" w Nowym Sączu, Miejski im. M. Sydowa w Toruniu, "Morski" w Gdyni, Świętokrzyski w Kielcach, Włodawę i Miejski w Bydgoszczy.

Opiekunowie Przyrody PTTK

Opiekunowie Przyrody PTTK działają indywidualnie i zbiorowo. Ewidencję Opiekunów prowadzą Oddziały PTTK i dlatego przedstawione dane statystyczne oparto wyłącznie na wykazach zawartych w sprawozdaniach TK-O.

	2014	2015	2016	2017
Opiekun Przyrody PTTK	455	418	376	
Ilość kursów/ absolwentów	0	0	4/71	

W kadencji nastąpił drastyczny spadek o 149 ilości Opiekunów Przyrody z 525 na początku 2014r do 376. Przyczyną może być przechodzenie z Opiekuna Przyrody w szeregi IOP a także brak szkoleń dla tej grupy kadry programowej.

4. Odznaki przyrodnicze.

Prezydium Zarządu Głównego PTTK w dniu 4.11.2014r. zatwierdziło Regulaminy Ogólnopolskiej Odznaki PTTK „Tropiciel Przyrody” i znowelizowany Regulamin Odznaki „Turysta Przyrodnik”. Wokół nich powstało wiele kontrowersji o które obwiniano KOP ZG PTTK. Faktem jest, że niektóre zaproponowane przez nas zapisy zostały zmienione przez Prezydium podczas zatwierdzania.

Odznaki	2014	2015	2016	2017
„Turysta Przyrodnik”	2097	2196	2243	
„Tropiciel Przyrody”	0	-	715	

W 2015r. wśród odznak „Turysta Przyrodnik” są również odznaki "Tropiciel Przyrody". Na skutek interwencji KOP ZG PTTK od 2016r. zostały one wyodrębnione w TK-O.

Odznaka „Turysta Przyrodnik” jest bardzo popularna wśród członków PTTK. Świadczą o tym statystyki TK-O za 2016r. w której pod względem ilości "Turysta Przyrodnik" znajduje się na czwartym miejscu za odznakami: Górską Odznaką Turystyczną (9530), Odznaką Krajoznawczą (3384), Odznaką Turystyki Pieszej (2595).

Centralny Referat Weryfikacyjny odznaki „Turysta Przyrodnik” KOP ZG PTTK przyznał:

	2014	2015	2016	2017	Ogółem
Mała Złota	-	-	-	-	47
Duża Brązowa	-	4	23	14	41
Duża Srebrna	21	28	16	20	322
Duża Złota	7	11	20	13	140
Razem	28	43	59	47	550

Weryfikacja wszystkich odznak zgodnie z pkt. 26 Regulaminu odznaki "Turysta Przyrodnik" winna być dokonywana przez Referaty Weryfikacyjne zatwierdzone przez KOP ZG PTTK.

W minionej kadencji z własnej inicjatywy oraz na wniosek oddziałów PTTK KOP ZG PTTK zgodnie z pkt. 19 Regulaminu odznaki "Turysta Przyrodnik" nadała 26 Honorowych odznak "Turysta Przyrodnik".

Przyznano je Koleżankom i Kolegom z Oddziałów PTTK: Międzyszkolnego w Starachowicach (3), po 2 odznaki dla Oddziałów: Regionalnego w Gdańsku, Morskiego w Gdyni, im. ks. dr. ppłk. W. Łęgi w Grudziądzu, Łódź - Polesie im. Jana Dylika w Łodzi, w Opolu i Stołecznego im. A. Janowskiego w Warszawie. Po 1 odznace przyznano dla działaczy z Oddziałów: im. Ziemi Lwóweckiej w Lwówku Śląskim, Miejskiego w Bydgoszczy, "Kujawskiego" we Włocławku, w Kozienicach, w Rzeszowie, w Chrzanowie, "Świętokrzyskiego" w Kielcach, Regionalnego w Białymstoku, Międzyuczelnianego w Warszawie i im. K Staszewskiego w Pabianicach.

Referaty Weryfikacyjne

Aktualnie odznaki przyrodnicze są weryfikowane w 94 referatach.

	2014	2015	2016	2017
909294 Powstały / reaktywowane	1/0	3/1	1/1	2/0

86

Referaty
weryfikacyj
ne

W kadencji powstało 7 nowych i reaktywowano 2 referaty. Referaty utworzono przy Oddziałach PTTK: Gdańskim im. dr. Jerzego Szukalskiego, Przewodnickim im. Stefana Dubyny w Malborku, "Ziemi Tarnowskiej" w Tarnowie, "Wędrowiec" w Zabrze, "Ursus" w Warszawie oraz w Oddziałach PTTK w Turku i Jaworznie. Reaktywowano referat przy Pałuckim Oddziale PTTK w Żninie i przy O/Środowiskowym PTTK Poznań - Nowe Miasto im. Franciszka Jaśkowiaka w Poznaniu.

Na początku kadencji w 20 Oddziałach odznaki przyrodnicze były weryfikowane niezgodnie z pkt. 31 Regulaminem odznaka "Turysta Przyrodnik" (brak w tych oddziałach IOP). Według TK-O z 2016r nadal w 7 weryfikowane są odznaki bezprawnie są to Oddziały PTTK: im. Janczykowskiego w Chełmie, Międzyszkolny w Przeworsku, Rawicz w Rawiczu, Warmińsko - Mazurski w Olsztynie, im. H. Kamińskiego w Pile oraz w Szamotułach i Piotrkowie Trybunalskim.

5. Ogólnopolskie Złoty Turystów Przyrodników

IV Zlot odbył się w dniach 6 – 8.06.2014r. w Puławach a jego organizatorem był Klubowi Ochrony Przyrody przy Zarządzie O/PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Lublinie. W zlocie uczestniczyło 35 turystów z 14 Oddziałów PTTK (z Bydgoszczy, Gdańska, Jeleniej Góry, Koszalina, Kościerzyny, Kozienic, Kielc, Lublina, Lubonia, Ojcowa, Skierniewic, Włocławka, Zawiercia i Zielonej Góry. W czasie sesji dyskutowano na temat tworzenia i reaktywowania Oddziałowych Komisji Ochrony Przyrody i Referatów Weryfikacyjnych odznaki „Turysta Przyrodnik”. Pracowano nad nowelizacją odznaki "Turysta Przyrodnik" oraz projektem odznaki dla dzieci i młodzieży "Tropiciel Przyrody". Przeprowadzono egzamin dla kandydatów na IOP, który zaliczyło 5 osób z Oddziałów w Kozienicach i Lublina.

Kolejny V Zlot zorganizował Zarząd O/PTTK w Koszalinie w Drawnie w dniach 12-14.06.2015r. Uczestniczyło w nim 28 osób z 17 Oddziałów PTTK z: Bydgoszczy, Gdańska, Gdyni, Koszalina, Kościerzyny, Kielc, Lubonia, Ostrowa Wielkopolskiego, Płocka, Skierniewic, Suwałk, Szczecina, Warszawy, Włocławka, Zielonej Góry. Panel dyskusyjny poświęcony był kadrze programowej i zatwierdzonym przez Prezydium ZG PTTK odznakom przyrodniczym. Zlotowicze zapoznani zostali również z wynikami badań nad zimorodkami, które przedstawili pracownicy Drawieńskiego Parku Narodowego. Tradycyjnie już egzamin pozytywnie zaliczyło 3 kandydatów na IOP z Oddziałów w Jaworznie, Gdańsku i Warszawy. Uczestnicy wzięli udział w obchodach 25-lecia powstania Drawieńskiego Parku Narodowego podczas którego dyrektorowi i załodze Parku zostały wręczone okolicznościowe dyplomy gratulacyjne w imieniu ZG PTTK. Zlotowicze zwiedzili Drawieński Park Narodowy i Centrum Informacji Turystycznej „Spichlerz”

Organizatorem VI Zlotu był Oddział PTTK w Żarnowie i odbył się on w dniach od 6 - 8 maja 2016r. w Przedborzu. W Zlocie uczestniczyło 52 przyrodników reprezentujących 29 O/PTTK w: Białymstoku, Gdańsku, Bydgoszczy, Gdyni, Jaworzni, Lubaniu, Luboniu, Lublinie, Łodzi, Kielcach, Końskich, Koszalinie, Ojcowie, Opocznie, Ostrowie Wielkopolskim, Płocku, Rzeszowie, Sieradzu, Skierniewicach, Szczecinie, Warszawie, Włocławku, Włodawie, Wrocławiu, Zabrze, Zawierciu, Zduńskiej Woli, Zielonej Góry i Żarnowa. W trakcie paneli dyskusyjnych zajmowano się między innymi projektem struktury organizacyjnej, zmianami zasad sprawozdawczości, tworzeniem klubów przyrodniczych oraz weryfikacją

odznak przyrodniczych. Podczas uroczystego otwarcia Złotu wręczone zostały tytuły Honorowych Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK oraz Honorowe Odznaki "Turysta Przyrodnik".

Uczestnicy zwiedzili Rezerwat „Niebieskie źródła”, „Skansen Rzeki Pilicy”, podziemną Trasę Turystyczną „Groty Nagórzyckie”, Zalewie Sulejowskim, część Przedborskiego Parku Krajobrazowego, japoński Ośrodek Walk Dalekowschodnich „Dojo” w Starej Wsi i Muzeum Regionalnego Ziemi Przedborskiej.

Pozytywnie egzamin na IOP PTTK zaliczyły 2 osoby z O/PTTK w Jaworznie.

Zaznaczyć należy, że KOP ZG PTTK ściśle współpracuje z Oddziałami przy organizacji Ogólnopolskich Złotów Turystów Przyrodników.

6. Strona internetowa KOP ZG PTTK.

Podjęmowane są starania aby na stronie internetowej Komisji (kop zg pttk) zamieszczać aktualne informacje. W kadencji między innymi zostały zamieszczone:

- wykaz Instruktorów Ochrony Przyrody w Oddziałach PTTK
- Regulaminy odznak "Turysta Przyrodnik" i "Tropiciela Przyrody" ,
- informacje o miejscach sprzedaży książeczek i odznak przyrodniczych,.
- roczne Sprawozdania KOP ZG PTTK,
- apele do działaczy o udział w „Dniach Ziemi”,
- artykuły "Jesienne wędrówki - galasy dębowe" oraz "Jesienne wędrówki - cztery fajne grzybki"

Ukazało się też 5 periodyków „Na tropie przyrody” z

- relacjami z Ogólnopolskich Złotów Turystów Przyrodników
  - przebiegiem rajdów jakie organizowano w Radlinie, Malborku, Koszalinie i Koziencach
  - informacji o zorganizowanych szkoleniach,
  - opisami obiektów przyrodniczych Ostoja Kroczycka "Mewia Łacha" i nie tylko"
  - organizowanymi akcjami o tytułach: "Posadzili Las" i "Wolność jest w naturze"
  - przebiegiem konkursu "Osobliwości przyrodnicze w fotografii",
  - opisami roślin: grzebieni białych, lilią złotogłów, zawilcem wielokwiatowym, dziewięciszłami i długoszem królewskim,
  - opisami wodospadów świata,
- oraz Wspomnienie o zmarłym Kol. Kazimierzu Kaliszuku.

Poruszano również sprawy organizacyjne związane z kampanią wyborczą, zmiana druków sprawozdań rocznych, sprawozdawczością, działalnością Oddziałowych Komisji Ochrony Przyrody i zmianą Rozporządzenia w sprawie roślin chronionych

Ogółem stronę odwiedziło 74328 czytelników, w tym z periodykami „Na Tropie Przyrody” zapoznało się 13744 użytkowników internetu.

7. Współpraca z innymi Komisjami ZG PTTK.

Na posiedzenie w dniu 14.02.2015r. KOP ZG PTTK zaprosiła Przewodniczącą Komisji Przewodniczej ZG PTTK Kol. Annę Sierpińską. Poruszono kwestie poszerzenia w programach szkoleniowych przewodników zagadnień ochrony przyrody. Efektem współpracy było szkolenie w Supraślu w dniach 7 - 11.09.2016r, z udziałem przewodników z terenu całego kraju a tematem przewodnim było "Przewodnictwo turystyczne na obszarach przyrodniczo cennych". Uczestnicy otrzymali również przyrodnicze materiały szkoleniowe wydane przez Regionalny O/ PTTK w Białymstoku przy wsparciu finansowym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku.

8. Sprawozdania z terenu

Nie wszystkie Oddziałowe Komisje Ochrony Przyrody przekazują sprawozdania KOP ZG PTTK.

Napływają one jednak sukcesywnie nawet do miesiąca kwietnia. Z tego powodu dokonania OKOP są jedynie częściowe. Uwzględniając jednak te które zostały przekazane w okresie od 2014 do końca 2016r uznać należy za imponujące bowiem:

- przeprowadzono 289 prelekcji w szkołach z udziałem 15477 uczestników,
- inne prelekcje w klubach, domach kultury itp. 171 z udziałem 7275 osób,
- zaprezentowano 132 pokazów multimedialnych dla 6246 osób
- w prasie ukazało się 224 artykułów o tematyce przyrodniczej a w internecie - 49
- dla rozgłośni radiowych lokalnych udzielono 107 wywiadów,

- w TV centralnych i lokalnych emitowano 36 programów z tematyką przyrodniczą,
- przeprowadzono 135 konkursów z udziałem ok. 3000 młodzieży
- zorganizowano 94 wystawy przyrodnicze które zwiedziło ok. 8000 osób,
- zorganizowano 176 rajdy w których uczestniczyło 3068 młodzieży i 1501 osób dorosłych
- w 339 wycieczkach przyrodniczych wzięło udział 2661 młodych uczestników i 1684 dorosłych,
- przeprowadzono 62 warsztaty terenowe,
- działacze przeprowadzili 268 lustracji pomników przyrody,
- odbyło się 221 szkoleń dla Instruktor OP, Opiekunów Przyrody i przewodników,
- podjęto 135 interwencji w przypadkach degradacji środowiska naturalnego, które przekazano do rozstrzygnięcia przez Policję, Urzędy Gmin, Nadleśnictwa i RDOŚ.

9. Interwencje podjęte przez KOP ZG PTTK.

Komisja na prośbę ZG PTTK przedstawiła stanowisko PTTK w sprawie projektu ustawy z dnia 5.12.2014 r. o zmianie ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenie oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw.

Przez całą kadencję utrzymywany był stały kontakt z działaczami terenowymi. Udzielono odpowiedzi na zagadnienia poruszane w e-mailach dotyczące między innymi:

- zanieczyszczenia rejonu rezerwatu przyrody "Barania Góra". Z rozmowy telefonicznej z Nadleśniczym Nadleśnictwa Wisła wynikało, iż teren został już uporządkowany o czym poinformowano adresata e-maila.

Większość korespondencji dotyczyła:

- interpretacji Regulaminu odznaki "Turysta Przyrodnik" i "Tropiciela Przyrody",
- zapytań o górną granicę wieku przy zdobywaniu odznaki "Tropiciela Przyrody",
- wskazania miejsc zakupu książeczek i odznak przyrodniczych,
- zasad wymiany legitymacje Instruktora i Opiekuna Przyrody PTTK.
- przysyłania wniosku na Instruktora Ochrony Przyrody i legitymacji,
- wskazania miejsc uczestnictwa w kursie i egzaminach IO,
- weryfikacji odznak przyrodniczych,
- zasad zatwierdzeniu Referatów Weryfikacyjnych odznak przyrodniczych,

Komisja uzgadniała zaproponowany przez Prezesa ZG PTTK Kol. Romana Bargieł projekt książeczki "Turysta Przyrodnik" i odznak "Tropiciela Przyrody". Uznano za właściwą propozycję aby obie odznaki przyrodnicze były uwzględnione w książeczce.

10. Podsumowanie

Statut PTTK określa, iż komisje stałe w okresie trzech miesięcy po Walnym Zejeździe PTTK (art. 35 Statutu PTTK) winny zwołać konferencje w trakcie których winny dokonać wyboru ich składów osobowych. Na podstawie § 5 Regulaminu KOP ZG PTTK zatwierdzonego uchwałą nr 125/XVIII/2014 ZG PTTK kadencja komisji obejmuje okres pomiędzy konferencjami. Zgodnie z tym zapisem kadencja KOP ZG PTTK obejmuje okres od 15.02.2014 - 17.02.2018r.

Merytoryczny nadzór nad KOP ZG PTTK z ramienia ZG PTTK sprawował Kol. Jacek Potocki zaś z ramienia Głównej Komisji Rewizyjnej - Przewodnicząca Kol. Beata Dziduszko. W miarę możliwości czynnie uczestniczyli oni w posiedzeniach Komisji służąc nam cennymi radami.

Po zmianach Władz Naczelnych Towarzystwa ich obowiązki przejęli z ramienia ZG PTTK - Kol. Anna Sierpińska natomiast Główną Komisję Rewizyjną reprezentował będzie Kol. Dariusz Grajkowki.

Komisja Ochrony Przyrody ZG PTTK podjęła szereg przedsięwzięć organizacyjnych. Uznać jednak należy iż w tej kwestii jest jeszcze wiele zagadnień wymagających unormowania.

Dotyczy to przede wszystkim organizowanie Oddziałowych Komisji Ochrony Przyrody, tworzenia nowych klubów przyrodniczych, sprawozdawczości, szkoleń i egzaminów kadry programowej, działalności klubów oraz spraw związanych z edukacją przyrodniczą.

Do ważniejszych inicjatyw podejmowanych przez Komisję w latach 2014 -2017 należy wymienić należy:

- merytoryczna opieka i współpraca przy organizacji 4 Ogólnopolskich Zlotów Turystów Przyrodników,
- ustanowienie odznaki "Tropiciel Przyrody"
- nowelizacja odznaki "Turysta Przyrodnik",
- powstanie 8 OKOP, 3 klubów przyrodniczych, 7 i reaktywowanie 2 referatów weryfikacyjnych odznak przyrodniczych a także wzrost o 115 liczby IOP
- opracowaniem koncepcji internetowego poradnika dla kandydatów na IOP,

- nawiązano współpracę z Komisją Przewodniczą ZG PTTK,

Smutnymi faktami wpływającej kadencji natomiast były informacje o śmierci znanych na polu ochrony przyrody Kolegów i Koleżanek: Kazimierza Kaliszuka, Czesława Okołów i Danuty Paderewskiej.

W imieniu Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK składam słowa uznania i serdeczne podziękowania wszystkim Koleżankom i Kolegom podejmującym działania na rzecz naszej przyrody. Wasze zaangażowanie i niejednokrotnie nowatorskie inicjatywy są przez naszą Komisję postrzegane i analizowane o czym świadczą wyróżnienia dla Koleżanek i Kolegów.

Dziękujemy również organizatorom Ogólnopolskich Zlotów Turystów Przyrodników.

Poprawnie układała się nam współpraca z Zarządem Głównym PTTK. Liczymy na dalszą współpracę i wspieranie naszych działań, będących efektem ustaleń i woli działaczy terenowych.

Znaczącą pomoc merytoryczną otrzymywaliśmy ze strony Kol. Katarzyny Czyż byłej pracownicy ZG PTTK. Znakomita współpraca z Kol. Katarzyną pozwala nam na realizację naszych założeń. Podkreślić należy, że podczas spotkań z działaczami terenowymi sygnalizowali oni pod jej adresem jej życzliwość, pracowitość i profesjonalizm.

Szczególne podziękowania kieruję pod adresem Honorowej Przewodniczącej KOP ZG PTTK Kol. Alicji Gotowt - Jeziorskiej, która brała udział w naszych niemal wszystkich posiedzeniach wnosząc cenne uwagi i sugestie.

Dziękuję członkom KOP ZG PTTK za współpracę. Znaczący wkład w pracę Komisji włożyli Koleżanki . Elżbieta Kemnitz i Grażyny Biernat oraz Kol. Andrzej Grygoruk, Maciej Matoń i Sergiusz Borecki.

Kończąc sprawozdanie życzę przyszłym członkom KOP ZG PTTK wielu sukcesów i wytrwałości w pracy społecznej.

*Sprawozdanie opracował:
Andrzej Wąsikowski*

*Andrzej Wąsikowski
Przewodniczący KOP ZG PTTK*

*Korekta:
Sergiusz Borecki*

Załącznik Nr 1

Uchwały Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK w XVIII kadencji

- Uchwała Nr 1/XVIII/2014 z dnia 5.04.2014 r. w sprawie planu pracy na okres XVIII kadencji KOP ZG PTTK.
- Uchwała Nr 2/XVIII/2014 z dnia 5.04.2014 r. w sprawie uchwalenia planu pracy na 2014r.
- Uchwała Nr 3/XVIII/2014 z dnia 5.04.2014 r. w sprawie organizacji IV Zlotu Turystów Przyrodników.
- Uchwała Nr 4/XVIII/2014 z dnia 5.04.2014 r. w sprawie zatwierdzenia Komisji Ochrony Przyrody oraz powołania Referatów Weryfikacyjnych odznaki „Turysta Przyrodnik przy Oddziale "Ziemi Tarnowskiej" w Tarnowie.
- Uchwała Nr 5/XVIII/2014 z dnia 5.04.2014r. w sprawie zatwierdzenia Komisji Ochrony Przyrody przy Oddziale PTTK "Mazowsze" w Warszawie.
- Uchwała Nr 6/XVIII/2014 z dnia 5.04.2014r. w sprawie nadania 7 uprawnień Instruktora Ochrony Przyrody
- Uchwała Nr 7/XVIII/2014 z dnia 10.05.2014r. z dnia 5.04.2014r. w sprawie zmiany Regulaminu Komisji Ochrony Przyrody Zarządu Głównego PTTK.
- Uchwała Nr 8/XVIII/2014 z dnia 10.05.2014r. w sprawie nadania 4 uprawnień Instruktora Ochrony Przyrody
- Uchwała Nr 9/XVIII/2014 z dnia 10.05.2014r. w sprawie nadania 8 odznak Honorowych "Turysta Przyrodnik".
- Uchwała Nr 10/XVIII/2014 z dnia 8.06.2014r. w sprawie ustanowienie odznaki "Tropiciel Przyrody PTTK".
- Uchwała Nr 11/XVIII/2014 z dnia 18.09.2014r. w sprawie nowelizacji Regulaminu odznaki "Turysta Przyrodnik".
- Uchwała Nr 12/XVIII/2014 z dnia 11.10.2014r. w sprawie nadania 36 uprawnień Instruktora Ochrony Przyrody
- Uchwała Nr 13/XVIII/2014 z dnia 11.10.2014 r. w sprawie organizacji V Zlotu Turystów Przyrodników.
- Uchwała Nr 14/XVIII/2014 z dnia 11.10.2014 r. w sprawie uchwalenia planu pracy na 2015r.
- Uchwała Nr 15/XVIII/2015 z dnia 14.05.2015r. w sprawie nadania 8 uprawnień Instruktora Ochrony Przyrody
- Uchwała Nr 16/XVIII/2015 z dnia 14.05.2015r. w sprawie zatwierdzenia Referatu Weryfikacyjnego odznaki „Turysta Przyrodnik przy Oddziale PTTK "Ursus" w Warszawie oraz utworzenia Oddziałowej Komisji Ochrony Przyrody i reaktywowania Referatu Weryfikacyjnego odznaki „Turysta Przyrodnik przy Oddziale PTTK w Żninie.
- Uchwała Nr 17/XVIII/2015 z dnia 9.05.2015r. w sprawie nadania uprawnień 9 Instruktora Ochrony Przyrody PTTK
- Uchwała Nr 18/XVIII/2015 z dnia 9.05.2015r. w sprawie zatwierdzenia Klub Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK w Oddziale Międzyszkolnym PTTK w Starachowicach
- Uchwała Nr 19/XVIII/2015 z dnia 14.02.2015r . w sprawie nadania tytułu Honorowego Członka KOP ZG PTTK dla Kol: Ferdynanda Szafrąńskiego
- Uchwała Nr 20/XVIII/2015 z dnia 14.02.2015r. w sprawie nadania 10 tytułów Honorowego Instruktora Ochrony Przyrody PTTK.
- Uchwała Nr 21/XVIII/2015 z dnia 9.05.2015r. w sprawie zatwierdzenia Referatu Weryfikacyjnego odznaki „Turysta Przyrodnik przy Oddziale przewodnickim PTTK w Malborku
- Uchwała Nr 22/XVIII/2015 z dnia 14.11.2015r. w sprawie nadania 5 uprawnień Instruktora Ochrony Przyrody PTTK
- Uchwała Nr 23/XVIII/2015 z dnia 14.11.2015r. w sprawie uchwalenia planu pracy na 2016r.
- Uchwała Nr 24/XVIII/2015 z dnia 14.11.2015r. w sprawie organizacji VI Ogólnopolskiego Zlotu Turystów Przyrodników PTTK.
- Uchwała Nr 25/XVIII/2015 z dnia 14.11.2015r. w sprawie nadania 10 tytułów Honorowego Instruktora Ochrony Przyrody PTTK.
- Uchwała Nr 26/XVIII/2015 z dnia 14.11.2015r. w sprawie nadania odznak Honorowych "Turysta Przyrodnik" dla Kol: Henryka Pasika i Jana Kamińskiego.
- Uchwała Nr 27/XVIII/2015 z dnia 14.11.2015r. w sprawie zatwierdzenia Klubu Przyrodników „BOLKO" przy Oddziale Regionalnym PTTK Śląska Opolskiego w Opolu.
- Uchwała Nr 28/XVIII/2015 z dnia 14.11.2015r. w sprawie zatwierdzenia Oddziałowej Komisji Ochrony Przyrody przy Oddziale PTTK w Koźmicach.
- Uchwała Nr 29/XVIII/2015 z dnia 14.11.2015r. w sprawie zatwierdzenia i powołania Referatu Weryfikacyjnego odznaki „Turysta Przyrodnik przy Oddziale PTTK "Wędrowiec" w Zabrze
- Uchwała Nr 30/XVIII/2016 z dnia 6.02.2016r. w sprawie nadania 14 uprawnień Instruktora Ochrony Przyrody PTTK

- Uchwała Nr 31/XVIII/2016 z dnia 6.02.2016r w sprawie nadania 1 tytułu Honorowego Instruktora Ochrony Przyrody PTTK
- Uchwałą Nr 32/XVII/2016 z dnia 09.04.2016 w sprawie wprowadzenia zmian w drukach sprawozdań rocznych: „Sprawozdanie roczne Oddziałowej KOP”. „Roczne sprawozdanie Referatu Weryfikacyjnego Odznaki „Turysta Przyrodnik” „Sprawozdanie roczne Instruktora Ochrony Przyrody”, „Sprawozdanie roczne Opiekunów Przyrody PTTK Zbiorowych (Indywidualnych)”, „Sprawozdanie rocznego z działalności Klubu PTTK”.
- Uchwała Nr 33/XVIII/2016 z dnia 9.04.2016r. w sprawie nadania 12 uprawnień Instruktora Ochrony Przyrody PTTK
- Uchwała Nr 34/XVIII/2016 z dnia 9.04.2016r w sprawie nadania 4 tytułów Honorowego Instruktora Ochrony Przyrody PTTK
- Uchwała Nr 35/XVIII/2016 z dnia 9.04.2016r. w sprawie nadania 3 odznak Honorowych "Turysta Przyrodnik".
- Uchwała Nr 36/XVIII/2016 z dnia 7.11.2016r. w sprawie nadania 19 uprawnień Instruktora Ochrony Przyrody PTTK
- Uchwała Nr 37/XVIII/2016 z dnia 7.11.2016 r. w sprawie uchwalenia planu pracy na 2017r.
- Uchwała Nr 38/XVIII/2016 z dnia 7.11.2016r w sprawie nadania Dyplomów dla 17 Oddziałów PTTK
- Uchwała Nr 39/XVIII/2016 z dnia 7.11.2016 r. w sprawie organizacji VII Ogólnopolskiego Zlotu Turystów Przyrodników PTTK.
- Uchwała Nr 40/XVIII/2016 z dnia 7.11.2016r. w sprawie zatwierdzenia Oddziałowej Komisji Ochrony Przyrody i Referatu Weryfikacyjnego odznaki „Turysta Przyrodnik przy Oddziale Środowiskowym PTTK Poznań - Nowe Miasto im. Franciszka Jaśkowiaka w Poznaniu.
- Uchwała Nr 41/XVIII/2016 z dnia 7.11.2016r. w sprawie zatwierdzenia i powołania Referatu Weryfikacyjnego odznaki „Turysta Przyrodnik" przy Oddziale PTTK w Jaworznie.
- Uchwała Nr 42/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 11.02.2017r. w sprawie nadania 1 uprawnienia IOP PTTK
- Uchwała Nr 43/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 11.02.2017r w sprawie nadania 5 tytułów Honorowego IOP PTTK
- Uchwała Nr 44/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 11.02.2017r. w sprawie nadania 12 odznak Honorowych "Turysta Przyrodnik".
- Uchwała Nr 45/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 11.02.2017r. w sprawie zatwierdzenia Referatu Weryfikacyjnego odznaki „Turysta Przyrodnik przy PTTK Oddział Gdański im. dr Jerzego Szukalskiego w Gdańsku.
- Uchwała Nr 46/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 8.04.2017r. w sprawie nadania 21 uprawnień IOP PTTK
- Uchwała Nr 47/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 8.04.2017r. w sprawie zatwierdzenia Oddziałowej Komisji Ochrony Przyrody i Referatu Weryfikacyjnego odznaki „Turysta Przyrodnik przy Oddziale PTTK we Włodawie.
- Uchwała Nr 48/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 8.04.2017r. w sprawie zatwierdzenia Oddziałowej Komisji Ochrony Przyrody przy Oddziale PTTK w Bytomiu.
- Uchwała Nr 49/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 8.04.2017r. w sprawie zatwierdzenia Oddziałowej Komisji Ochrony Przyrody oraz Referatu Weryfikacyjnego odznaki "Turysta Przyrodnik" przy Oddziale PTTK w Turku.
- Uchwała Nr 50/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 30.08.2017r w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Krajowej Konferencji Ochrony Przyrody - przyjęta drogą elektroniczną.
- Uchwała Nr 51/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 14.10.2017r. w sprawie nadania 21 uprawnień IOP PTTK
- Uchwała Nr 52/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 14.10.2017r. w sprawie nadania 1 Honorowej odznaki "Turysta Przyrodnik"
- Uchwała Nr 53/XVIII/2017 KOP ZG PTTK z dnia 14.10.2017r. w sprawie utworzenia Klub Turystów Przyrodników "Pasikonik" przy Oddziale Łódź - Polesie im. prof. Jana Dylka w Łodzi.